

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Voorstel van wet [[]]

tot wijziging van de Pensioenwet en enige andere wetten vanwege enkele wijzigingen met betrekking tot pensioen (Verzamelwet pensioenen 2019)
Allen die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de pensioenwetgeving op enkele punten te wijzigen;
Zo is het dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De Pensioenwet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 wordt in de definitie van afkoop "220b" vervangen door "220b, tweede lid,".

B

Artikel 26, onderdeel a, komt te luiden:

- a. een werkgever voldoet de werkgeverspremie en de op het loon van de werknemer ingehouden werknemerspremie aan de pensioenuitvoerder uiterlijk binnen:
- 1°. twee maanden na afloop van elke maand waarover de premie verschuldigd is indien de pensioenuitvoerder op basis van actuele loonsomgegevens zijn administratie voert; of
 - 2°. een maand na afloop van elk kwartaal waarover de premie verschuldigd is;.

C

In de aanhef van artikel 39, eerste lid, wordt "De pensioenuitvoerder verstrekt" vervangen door "Voor zover van toepassing verstrekt de pensioenuitvoerder".

D

Artikel 63, derde lid, komt te luiden:

3. In afwijking in zoverre van het eerste lid, onderdeel b, wordt bij een verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, na de ingang van het pensioen, de mate van variatie uiterlijk vastgesteld bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, zoals die van toepassing was voor deze verhoging.

E

Artikel 66 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, onderdeel c, wordt "de deelneming is geëindigd vanaf 1 januari 2018 en" vervangen door "in geval de deelneming is geëindigd vanaf 1 januari 2018, ".
2. In het zesde lid wordt "bekendgemaakt" vervangen door "meegedeeld".

F

In artikel 125a wordt "147 en 149" vervangen door "147, 149 en 150".

G

In artikel 150, aanhef, wordt "eindigt" vervangen door "eindigt en er geen sprake meer is van verwerving van pensioen".

H

In artikel 171, eerste lid, wordt "een pensioenuitvoerder" vervangen door "een persoon".

I

Aan artikel 206 wordt een lid toegevoegd, luidende:

5. De toezichthouder kan, in afwijking van artikel 204, eerste lid, gegevens over het aantal deelnemers bij een pensioenuitvoerder verstrekken aan de op grond van artikel 51, vijfde lid, aangewezen instelling.

J

Artikel 220b wordt als volgt gewijzigd:

1. Het vierde lid wordt als volgt gewijzigd:
 - a. Aan het slot van onderdeel a vervalt "en".
 - b. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door "; en" wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:
 - c. zijn de artikelen 104, derde lid, aanhef en onderdeel d, 115a, derde lid, aanhef en onderdeel f, en 115c, negende lid, aanhef en onderdeel a:
 - 1°. voor zover het betreft de gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het pensioenfonds, van toepassing op het beleid van het pensioenfonds ten aanzien van de toepassing van artikel 70a; en
 - 2°. voor zover het betreft de overname van verplichtingen door het pensioenfonds, niet van toepassing bij de overname van verplichtingen door het pensioenfonds als gevolg van de toepassing van artikel 70a of artikel 81a van de Wet verplichte beroepspensioenregeling.
2. Het vijfde lid komt te luiden:
 5. Indien de deelneming is geëindigd voor 1 januari 2018 heeft de pensioenuitvoerder, in afwijking van de artikelen 65 en 66, het recht om op zijn vroegst twee jaar na beëindiging van de deelneming pensioenaanspraken van een gewezen deelnemer af te kopen, indien op basis van de tot het tijdstip van beëindiging van de deelneming opgebouwde aanspraak op ouderdomspensioen de uitkering van het ouderdomspensioen op jaarbasis op de reguliere ingangsdatum, getoetst per 1 januari van dat jaar, minder

zal bedragen dan het in artikel 66, eerste lid, onderdeel a, genoemde bedrag, tenzij de gewezen deelnemer binnen twee jaar na beëindiging van de deelneming een procedure tot waardeoverdracht is gestart. De pensioenuitvoerder die gebruik wil maken van dit recht informeert de gewezen deelnemer over zijn besluit hieromtrent binnen zes maanden na afloop van de periode van twee jaar na beëindiging van de deelneming en gaat over tot uitbetaling van de afkoopwaarde binnen die termijn van zes maanden. Artikel 66, vierde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL II

De Wet verplichte beroepspensioenregeling wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1, eerste lid, wordt in de definitie van afkoop "214a" vervangen door "214a, tweede lid,".

B

Artikel 36, onderdeel a, komt te luiden:

a. een beroepsgenoot voldoet de premie aan de pensioenuitvoerder uiterlijk binnen:
1°. twee maanden na afloop van elke maand waarover de premie verschuldigd is indien de pensioenuitvoerder op basis van actuele loonsomgegevens zijn administratie voert; of
2°. een maand na afloop van elk kwartaal waarover de premie verschuldigd is;.

C

In de aanhef van artikel 50, eerste lid, wordt "De pensioenuitvoerder verstrekt" vervangen door "Voor zover van toepassing verstrekt de pensioenuitvoerder".

D

Artikel 75, derde lid, komt te luiden:

3. In afwijking in zoverre van het eerste lid, onderdeel b, wordt bij een verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, na de ingang van het pensioen, de mate van variatie uiterlijk vastgesteld bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, zoals die van toepassing was voor deze verhoging.

E

Artikel 78 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid, onderdeel c, wordt "de deelneming is geëindigd vanaf 1 januari 2018 en" vervangen door "in geval de deelneming is geëindigd vanaf 1 januari 2018, ".
2. In het zesde lid wordt "bekendgemaakt" vervangen door "meegedeeld".

F

In artikel 145, aanhef, wordt "eindigt" vervangen door "eindigt en er geen sprake meer is van verwerving van pensioen".

G

In artikel 166, eerste lid, wordt "een pensioenuitvoerder" vervangen door "een persoon".

H

In artikel 171, eerste lid, wordt "91, tweede en zevende lid, 92, tweede en achtste lid" vervangen door "91, tweede en achtste lid, 92, tweede en zevende lid".

I

Aan artikel 200 wordt een lid toegevoegd, luidende:

5. De toezichthouder kan, in afwijking van artikel 198, eerste lid, gegevens over het aantal deelnemers bij een pensioenuitvoerder verstrekken aan de op grond van artikel 62, vijfde lid, aangewezen instelling.

J

Artikel 214a wordt als volgt gewijzigd:

1. Het vierde lid wordt als volgt gewijzigd:

a. Aan het slot van onderdeel a vervalt "en".

b. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door "; en" wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

c. zijn de artikelen 110a, derde lid, aanhef en onderdeel d, en 110e, derde lid, aanhef en onderdeel f:

1°. voor zover het betreft de gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het beroepspensioenfonds, van toepassing op het beleid van het beroepspensioenfonds ten aanzien van de toepassing van artikel 81a; en

2°. voor zover het betreft de overname van verplichtingen door het beroepspensioenfonds, niet van toepassing bij de overname van verplichtingen door het beroepspensioenfonds als gevolg van de toepassing van artikel 81a of artikel 70a van de Pensioenwet.

2. Het vijfde lid komt te luiden:

5. Indien de deelneming is geëindigd voor 1 januari 2018 heeft de pensioenuitvoerder, in afwijking van de artikelen 77 en 78, het recht om op zijn vroegst twee jaar na beëindiging van de deelneming pensioenaanspraken van een gewezen deelnemer af te kopen, indien op basis van de tot het tijdstip van beëindiging van de deelneming opgebouwde aanspraak op ouderdomspensioen de uitkering van het ouderdomspensioen op jaarbasis op de reguliere ingangsdatum, getoetst per 1 januari van dat jaar, minder zal bedragen dan het in artikel 78, eerste lid, onderdeel a, genoemde bedrag, tenzij de gewezen deelnemer binnen twee jaar na beëindiging van de deelneming een procedure tot waardeoverdracht is gestart. De pensioenuitvoerder die gebruik wil maken van dit recht informeert de gewezen deelnemer over zijn besluit hieromtrent binnen zes maanden na afloop van de periode van twee jaar na beëindiging van de deelneming en gaat over tot uitbetaling van de afkoopwaarde binnen die termijn van zes maanden. Artikel 78, vierde en vijfde lid, is van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL III

De Wet op de ondernemingsraden wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 35b worden onder vernummering van het zesde lid tot achtste lid twee leden ingevoegd, luidende:

6. De ondernemer is verplicht desgevraagd aan de in de onderneming werkzame personen alle inlichtingen en gegevens te verstrekken inzake de arbeidsvoorwaarde pensioen die zij redelijkerwijze nodig hebben ten behoeve van de in het eerste lid bedoelde vergaderingen. De inlichtingen of gegevens worden schriftelijk verstrekt, indien de ondernemer deze schriftelijk beschikbaar heeft.

7. De ondernemer is verplicht de in de onderneming werkzame personen zo spoedig mogelijk te informeren over elke voorgenomen vaststelling, wijziging of intrekking van een uitvoeringsovereenkomst als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet of een uitvoeringsreglement als bedoeld in onderdeel b van de definitie van uitvoeringsreglement in artikel 1 van de Pensioenwet. De informatie wordt schriftelijk verstrekt, indien de ondernemer de informatie schriftelijk beschikbaar heeft.

B

Artikel 35c wordt als volgt gewijzigd:

1. In het derde lid wordt "35b, vierde en vijfde lid, behoudens de in dat lid bedoelde arbeidsomstandigheden" vervangen door "35b, vierde en vijfde lid, behoudens de in dat lid bedoelde arbeidsomstandigheden, en zevende lid".

2. Aan het zesde lid wordt een zin toegevoegd, luidende: In afwijking hiervan wordt informatie met betrekking tot de arbeidsvoorwaarde pensioen altijd schriftelijk verstrekt, indien de ondernemer de informatie schriftelijk beschikbaar heeft.

3. Na het zesde lid wordt een lid toegevoegd, luidende:

7. De ondernemer is verplicht met de personeelsvertegenwoordiging in overleg te treden over de arbeidsvoorwaarde pensioen, indien de personeelsvertegenwoordiging daartoe een met redenen omkleed verzoek doet.

C

In artikel 36a wordt "artikel 35b, zesde lid" vervangen door "artikel 35b, achtste lid".

ARTIKEL IV

De Wet op de loonbelasting 1964 wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 18d wordt, onder vernummering van het vijfde lid tot het zesde lid, een lid ingevoegd, luidende:

5. In afwijking in zoverre van het eerste lid, onderdeel b, wordt bij een verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet, na de ingangsdatum van het pensioen, de mate van variatie ten laatste vastgesteld bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, zoals die van toepassing was voor deze verhoging.

B

Artikel 38l vervalt.

ARTIKEL V

Deze wet wordt aangehaald als: Verzamelwet pensioenen 2019.

ARTIKEL VI

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

Deze Verzamelwet pensioenen 2019 beoogt een verbetering van de pensioenwetgeving. Hiertoe zijn ten aanzien van een aantal onderwerpen wijzigingen opgenomen. Deze Verzamelwet pensioenen 2019 bevat onder meer wijzigingen in het kader van de volgende onderwerpen:

1. Waardeoverdracht
2. Gegevenslevering DNB
3. Overbruggingspensioen
4. Medezeggenschap kleine ondernemingen
5. Premiebetaling op basis van feitelijk verloonde bedragen per maand
6. Aanwijzingsbevoegdheid toezichthouder.

Het toenmalige kabinet heeft per brief van 20 juli 2011 haar standpunt geformuleerd wat betreft verzamelwetgeving. Verzamelwetgeving moet voldoen aan de volgende criteria:

- a. de verschillende onderdelen moeten samenhang hebben;
- b. de verschillende onderdelen mogen slechts een beperkte omvang en complexiteit hebben;
- c. de onderdelen mogen niet politiek omstreden zijn.

Het moge duidelijk zijn dat de samenhang van de wijzigingen in deze verzamelwet het thema pensioen is. Alle voorgestelde wijzigingen beogen een verbetering van de pensioenwetgeving. De regering is van mening dat, zowel voor elk afzonderlijk onderwerp alsmede voor het aantal onderwerpen dat dit wetsvoorstel omvat, sprake is van een gepaste omvang dan wel complexiteit. De onderwerpen in dit wetsvoorstel volgen uit toezeggingen aan de Tweede Kamer en Eerste Kamer, of vanuit een breed gedeelde wens vanuit de pensioensector.

1. Waardeoverdracht

Aanpassing afkooptermijn waardeoverdracht klein pensioen

In de Wet waardeoverdracht klein pensioen is onder meer geregeld dat kleine pensioenen niet meer eenzijdig mogen worden afgekocht binnen zes maanden na twee jaar na einde deelneming. Er is in overgangsrecht voorzien voor kleine pensioenen die zijn ontstaan in het jaar 2017. De pensioenuitvoerder heeft voor deze kleine pensioenen op zijn vroegst twee jaar nadat de deelneming is geëindigd het recht op afkoop. Bij deze afkoop geldt dat de gewezen deelnemer moet instemmen met de afkoop. Er geldt voor de aanspraken uit 2017 geen zes maandentermijn waarin de pensioenuitvoerder een eenzijdig afkooprecht heeft.

Vanuit de uitvoeringspraktijk is aangegeven dat dit overgangsrecht niet goed werkbaar is. Pensioenuitvoerders zouden hun (vaak geautomatiseerde) afkoophandelingen moeten aanpassen voor een zeer beperkte periode. Daarom wordt voorgesteld om de huidige eenzijdige afkoopmogelijkheid binnen zes maanden na twee jaar na einde deelneming nog volledig van toepassing te verklaren op alle kleine pensioenen die zijn ontstaan voor 1 januari 2018.

Governance bij waardeoverdracht klein pensioen

Pensioenuitvoerders hebben door de Wet waardeoverdracht klein pensioen het recht gekregen om kleine pensioenen over te dragen naar een nieuwe uitvoerder waar actief

pensioen wordt opgebouwd. Dit recht geldt voor zowel bestaande als nieuwe kleine pensioenaanspraken. Voor de overdracht van de grote hoeveelheid bestaande kleine pensioenaanspraken wordt vanaf 2020 een sectorbreed plan van aanpak opgesteld ten behoeve van een zorgvuldig en gefaseerd proces.

Het bestuur van het pensioenfonds beslist of er al dan niet gebruik wordt gemaakt van het recht op waardeoverdracht van bestaande kleine pensioenen. Het verantwoordings- en belanghebbendenorgaan hebben op grond van de huidige bepalingen in de Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) respectievelijk advies- of goedkeuringsrecht bij gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het pensioenfonds of de overname van verplichtingen door het pensioenfonds. Een bulkoverdracht van kleine pensioenen is aan te merken als een gedeeltelijke overdracht van verplichtingen, dan wel de overname van verplichtingen bij een inkomende bulkoverdracht. Het verantwoordings- of belanghebbendenorgaan heeft geen advies- respectievelijk goedkeuringsrecht bij individuele waardeoverdrachten (al dan niet automatisch).

In het kader van de waardeoverdracht van bestaande kleine pensioenen is niet beoogd dat het verantwoordings- of belanghebbendenorgaan zich uitspreken over de feitelijke overdrachten. Hun advies respectievelijk goedkeuring zou moeten zien op het beleid van het fonds in het kader van het al dan niet meedoen aan de overdracht van bestaande kleine aanspraken. Er wordt voorgesteld dat in dit wetsvoorstel te verduidelijken. Daarbij wordt meegenomen dat *inkomende* waardeoverdrachten buiten het advies- en goedkeuringsrecht vallen, op grond van de Wet waardeoverdracht klein pensioen zijn pensioenuitvoerders verplicht deze te accepteren.

De overwegingen zoals hiervoor geschetst, gelden ook voor het intern toezicht. Raden van toezicht hebben een goedkeuringsrecht bij gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het pensioenfonds of de overname van verplichtingen door het pensioenfonds. Dezelfde regeling wordt voor deze fondsorganen voorgesteld.

2. Gegevenslevering DNB

De Stichting Pensioenregister (SPR) is de instelling die op grond van artikel 51, vijfde lid, van de Pensioenwet en artikel 62, vijfde lid, van de Wvb is aangewezen om het pensioenregister te ontwikkelen en beheren, en zorg te dragen voor tijdige gegevensverwerking en het goed functioneren van het pensioenregister. Ten behoeve van de financiering van het pensioenregister verstuurt SPR elk jaar een rekening aan de aangesloten pensioenuitvoerders. De rekening is gebaseerd op het aantal actieve deelnemers bij de betreffende pensioenuitvoerder. SPR ontvangt de aantallen actieve deelnemers bij pensioenfondsen van De Nederlandsche Bank (DNB) op instellingsniveau, van verzekeraars en premiepensioeninstellingen alleen op geaggregeerd niveau. Er wordt voorgesteld dat DNB ook gegevens over aantallen (actieve) deelnemers van verzekeraars en premiepensioeninstellingen op instellingsniveau aan SPR mag verstrekken. Hierbij geldt dat SPR de gegevens enkel mag gebruiken voor het factureringsproces.

3. Overbruggingspensioen

Tot 1 juli 2016 bestond een tijdelijke regeling waarbij variabilisering werd toegestaan van al ingegaan ouderdomspensioen. Deze regeling was specifiek bedoeld voor mensen die vóór 1 januari 2016 vervroegd met pensioen waren op het moment dat de AOW-leeftijd (versneld) werd verhoogd. De tijdelijke regeling stelde hen in staat om de onverwachte verhoging van de AOW-leeftijd op te vangen door de hoog-laagconstructie van het al lopende pensioen toe of aan te passen uiterlijk bij het bereiken van de 65^{5/12}-

jarige leeftijd. De mate van variabilisatie van pensioen dient in beginsel uiterlijk bij het ingaan van het pensioen te worden vastgesteld. Niet iedereen die van deze mogelijkheid gebruik kon maken heeft dit ook gedaan. Met het amendement van de leden Van Kent (SP) en Gijs van Dijk (PvdA) is een herkansing gecreëerd voor deze groep gepensioneerden ('spijtoptantenregeling').

Er zijn ook mensen die ná 31 december 2015 vervroegd met pensioen zijn gegaan, en vanaf 2022 te maken kunnen krijgen met een hogere AOW-leeftijd dan de AOW-leeftijd die volgens de stand van zaken ten tijde van het ingaan van pensioen voor die mensen zou gelden. Dit betreft derhalve mensen die hun ouderdomspensioen met meer dan vijf jaar hebben vervroegd. Een leeftijdsverhoging van de AOW wordt immers vijf jaar van tevoren aangekondigd.

Bij de behandeling van de Verzamelwet pensioenen 2017 is aan de Eerste Kamer toegezegd om in overleg met het veld te laten onderzoeken wat de omvang van deze groep is en welke mogelijkheden betreffende mensen hebben om een eventueel inkomensgat op te vangen. Indien de uitkomst aanleiding zou geven om een regeling te treffen, zou dit worden meegenomen in de eerstvolgende verzamelwet pensioenen. Uit de ontvangen cijfers van het Verbond van Verzekeraars en de Pensioenfederatie kan geconcludeerd worden dat het geen grote groep mensen betreft die hun pensioen met meer dan 5 jaar naar voren halen en hierdoor vanaf 2022 te maken kunnen krijgen met een inkomensgat vanwege een hogere AOW-leeftijd dan waarop gerekend is. Bij verzekeraars gaat het om circa 100 personen, bij pensioenfondsen betreft het naar verwachting enkele duizenden. Het handelingsperspectief om dit inkomensgat te overbruggen hangt mede af van de hoogte van het vroegpensioen. De gemiddelde hoogte van de vervroegde pensioenuitkeringen loopt tussen de uitgevraagde pensioenuitvoerders sterk uiteen, van gemiddeld circa € 10.000 per jaar tot het dubbele hiervan. De ene persoon zal dus makkelijker kunnen sparen om het inkomensgat te overbruggen dan de andere. Ook de gezinssituatie is hierbij van belang. De aanwezigheid van een partner met eigen inkomen, vergroot het handelingsperspectief om het inkomensgat op te vangen.

Pensioenuitvoerders hebben hier ook een verantwoordelijkheid. Zij zijn verplicht om op een correcte, evenwichtige en duidelijke wijze te communiceren. Als een deelnemer een berekening opvraagt van het vervroegen van het ouderdomspensioen met meer dan vijf jaar, dan is het aan de pensioenuitvoerder om de deelnemer op de mogelijke gevolgen hiervan te wijzen. Het vervroegen van pensioen met zoveel jaar heeft flinke financiële gevolgen. Immers, elk jaar vervroegen leidt tot een 6 á 7% lagere uitkering. Vervroeging van meer dan vijf jaar leidt dus tot een levenslange verlaging van circa 35%. Daarnaast moet (eventueel) het inkomensgat worden opgevuld dat ontstaat doordat mensen minder of helemaal niet meer werken en ook nog geen recht hebben op AOW. Daarnaast bestaat dus ook de mogelijkheid dat de AOW-leeftijd in de tussentijd kan worden verhoogd. Een deelnemer kan pas een goede beslissing nemen als alle informatie beschikbaar is.

Voor sommige groepen zal de verhoging van de AOW-leeftijd in de periode van vroegpensioen een probleem kunnen zijn. Andere groepen kunnen dit gat zelf opvangen. Omdat het beeld zo divers is, wordt er alsnog een extra keuzemogelijkheid gecreëerd. De variabilisatie van reeds ingegaan pensioen kan worden aangepast indien mensen met een inkomensgat te maken krijgen vanwege een verhoging van de AOW-leeftijd. Het gaat daarbij specifiek om werknemers waarvan het pensioen meer dan vijf jaar vóór de voor hen geldende AOW-leeftijd is ingegaan en die te maken krijgen met een verhoging

van de voor hen geldende AOW-leeftijd. Deze extra keuzemogelijkheid geldt voor zowel vroeg-pensioneringen van vóór 1 januari 2016 als hierna. De 'spijtoptantenregeling' komt hiermee te vervallen.

4. Versterken medezeggenschap bij kleine ondernemingen

Pensioen is een belangrijke arbeidsvoorwaarde. Het is van groot belang dat deze arbeidsvoorwaarde voor zo veel mogelijk mensen goed geregeld is. Passende medezeggenschap is daar een belangrijk onderdeel van, ook bij kleine ondernemingen (ten minste 10 en minder dan 50 werknemers). Met dit wetsvoorstel wordt daarom uitvoering gegeven aan de toezegging om de bevoegdheden van de personeelsvergadering en personeelsvertegenwoordiging op enkele punten wettelijk te versterken, zoals tevens is aanbevolen door de Sociaal-Economische Raad (SER).

De personeelsvergadering

Allereerst worden met dit wetsvoorstel de informatierechten versterkt van personen die werkzaam zijn in een kleine onderneming waar geen ondernemingsraad of personeelsvertegenwoordiging is ingesteld. Uitgangspunt is dat in een dergelijke onderneming ten minste twee keer per jaar een personeelsvergadering wordt gehouden. Er zijn reeds verschillende waarborgen in de Wet op de ondernemingsraden (WOR) opgenomen om te realiseren dat ook de arbeidsvoorwaarde pensioen onderwerp van gesprek kan zijn in de personeelsvergadering. Zo kan op initiatief van de ondernemer of de in de onderneming werkzame personen elk onderwerp dat de onderneming aangaat – dus ook pensioen – voor de personeelsvergadering worden geagendeerd. Daarnaast is een ondernemer gehouden om ten behoeve van de personeelsvergadering op eigen initiatief informatie te verstrekken over het gevoerde en te voeren sociale beleid. Dit kan informatie over de arbeidsvoorwaarde pensioen betreffen, voor zover die informatie relevant is voor het collectief van de in de onderneming werkzame personen. Voorts is een ondernemer verplicht advies te vragen over belangrijke veranderingen in de arbeidsvoorwaarde pensioen, indien die veranderingen gevolgen hebben voor ten minste een vierde van de in de onderneming werkzame personen.

Naar huidig recht ontbreekt echter een expliciet recht voor de in de onderneming werkzame personen om op verzoek de informatie te ontvangen over de arbeidsvoorwaarde pensioen die zij redelijkerwijze nodig kunnen hebben ten behoeve van de personeelsvergadering. De regering vindt het van belang dit informatierecht expliciet in de WOR op te nemen. Het op verzoek krijgen van meer informatie over de arbeidsvoorwaarde pensioen stelt de in de onderneming werkzame personen in staat om te bepalen of het onderwerp geagendeerd moet worden voor de personeelsvergadering en om de vergadering voor te bereiden. De regering acht het daarbij van belang dat de informatie die wordt gevraagd over de arbeidsvoorwaarde pensioen schriftelijk wordt verstrekt, indien deze informatie schriftelijk beschikbaar is bij de ondernemer. Door schriftelijke communicatie krijgen de in de onderneming werkzame personen de mogelijkheid de informatie, die bij pensioen veelal als complex wordt ervaren, te herlezen en beter te doorgronden dan bij het mondeling verstrekken van de informatie. Ook biedt dit betere handvatten om over dit onderwerp het gesprek aan te gaan.

De in de onderneming werkzame personen kunnen enkel informatie opvragen over de arbeidsvoorwaarde pensioen, voor zover die relevant is voor het collectief van de in de onderneming werkzame personen. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan voorstellen tot vaststelling, wijziging of beëindiging van de pensioenregeling. Omdat ook wijzigingen in de uitvoeringsovereenkomst van invloed kunnen zijn op de arbeidsvoorwaarde pensioen, en dus onderwerp van advies kunnen zijn, wordt tevens

voorgesteld de in de onderneming werkzame personen een vergelijkbaar expliciet informatierecht te geven ten aanzien van elke voorgenomen vaststelling, wijziging of intrekking van een uitvoeringsovereenkomst of uitvoeringsreglement.

De personeelsvertegenwoordiging

Ook de personeelsvertegenwoordiging heeft verschillende rechten en bevoegdheden ten aanzien van de arbeidsvoorwaarde pensioen. Zo geldt ook hier dat de ondernemer op eigen initiatief informatie over het sociale beleid moet verstrekken en dat er een adviesrecht geldt bij belangrijke veranderingen ten aanzien van de arbeidsvoorwaarde pensioen, indien deze veranderingen gevolgen hebben voor ten minste een vierde van de in de onderneming werkzame personen. Daarnaast heeft de personeelsvertegenwoordiging reeds een expliciet informatierecht, op grond waarvan de personeelsvertegenwoordiging onder andere informatie over de arbeidsvoorwaarde pensioen kan verkrijgen. Naar huidig recht mag de ondernemer deze inlichtingen en gegevens echter zowel mondeling als schriftelijk verstrekken.

Om de positie van de personeelsvertegenwoordiging te versterken, worden verschillende wijzigingen voorgesteld. Net als voor de personeelsvergadering wordt voorgesteld om voor te schrijven dat de informatie over de arbeidsvoorwaarde pensioen altijd schriftelijk moet worden verstrekt, indien de informatie schriftelijk beschikbaar is bij de ondernemer. Eveneens wordt de ondernemer verplicht om de personeelsvertegenwoordiging te informeren over elke voorgenomen vaststelling, wijziging of intrekking van een uitvoeringsovereenkomst of uitvoeringsreglement. Tot slot wordt, conform het advies van de SER, voorgesteld een initiatiefrecht voor de personeelsvertegenwoordiging te introduceren. Hiermee wordt expliciet bepaald dat de personeelsvertegenwoordiging het onderwerp pensioen kan agenderen voor overleg en de ondernemer vervolgens ook verplicht is hierover in overleg te treden. Hiermee wordt het onderwerp pensioen nadrukkelijk onderwerp van overleg. De regering verwacht dat door deze explicitering werkgevers en werknemers zich beter bewust worden dat zij medezeggenschapsbevoegdheden hebben ten aanzien van de arbeidsvoorwaarde pensioen.

De regering hoopt dat met de voorgestelde wijzigingen een impuls wordt gegeven aan de medezeggenschap in kleine ondernemingen ten aanzien van de arbeidsvoorwaarde pensioen en het belang hiervan te onderstrepen, echter zonder dat dit leidt tot een onwenselijke toename van de administratieve lasten voor kleine ondernemingen.

5. Premiebetaling op basis van feitelijk verloonde bedragen per maand

De stabiliteit van de loonaangifteketen van Belastingdienst en UWV en de ontwikkeling van de Uniforme Pensioenaangifte (UPA) leiden ertoe dat meer en meer pensioenuitvoerders aansluiting zoeken bij de actuele loonsomgegevens die zij van loontijdvak tot loontijdvak ontvangen. In steeds meer uitvoeringsreglementen en uitvoeringsovereenkomsten is de premie verschuldigd op basis van actuele loonsomgegevens. Deze loonsomgegevens komen na doorgifte en verwerking beschikbaar voor de werkgever wat kan leiden tot verschuldigdheid van de premie na verwerking. De betalingsverplichting die zo ontstaat ligt buiten de termijnen die op dit moment in de Pensioenwet en de Wvb zijn opgenomen.

De huidige wettekst benoemt de periode van een maand na afloop van elk kwartaal waarbinnen de werkgever de premie afdraagt aan de pensioenuitvoerder. Dit artikel is goed toepasbaar indien pensioenfondsen ten behoeve van de premiebetaling een zogenoemde voorschotsystematiek hanteren. Pensioenfondsen die ten behoeve van de

premieberekening gebruik maken van actuele loongegeven, lopen in de praktijk tegen problemen aan met deze bepaling. Voorgesteld wordt daarom om het wetsartikel aan te passen aan de huidige uitvoeringspraktijk, waardoor pensioenfondsen die op basis van actuele loongegevens administreren ook een wettelijk middel in handen hebben om iedere maand een betaling binnen een bepaalde periode af te dwingen.

6. Aanwijzingsbevoegdheid toezichthouder

De huidige wettekst geeft de toezichthouder de mogelijkheid om een pensioenuitvoerder die niet voldoet aan de in de wet opgenomen verplichtingen, een aanwijzing op te leggen, met als doel om op de aangegeven punten een verbetering te zien bij de pensioenuitvoerder. Deze bevoegdheid is expliciet gegeven voor overtredingen door pensioenuitvoerders. De Pensioenwet kent echter ook verplichtingen voor de werkgever, bijvoorbeeld in artikel 23 van de Pensioenwet waarin de werkgever wordt verplicht om de pensioenovereenkomst onder te brengen bij een pensioenuitvoerder.

De toezichthouder kan op basis van de Pensioenwet een werkgever of medepleger wel een boete of last onder dwangsom opleggen. De aanwijzingsbevoegdheid jegens een werkgever of medepleger is niet expliciet in de Pensioenwet vastgelegd. Gelet op het algemene rechtsbeginsel 'wie het meerdere mag, mag ook het mindere' is het mogelijk om ook een werkgever een aanwijzing te geven. In het kader van de handhaving door de toezichthouder is het wenselijk om expliciet tot uitdrukking te brengen dat de aanwijzingsbevoegdheid ook kan worden ingezet jegens andere overtreders dan pensioenuitvoerders. De voorgestelde wijziging betreft daarmee een verduidelijking van de bevoegdheden van de toezichthouder en niet zozeer een uitbreiding van bevoegdheden.

Beoogde inwerkingtreding

De beoogde inwerkingtreding van dit voorstel is 1 januari 2019. De voorgestelde wijzigingen zullen in de praktijk leiden tot meer duidelijkheid bij deelnemers en pensioenuitvoerders.

Uitkomsten toezichttoetsen en advies

Het wetsvoorstel is op <DATUM> voor toezichttoetsen verstuurd naar De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Tevens is het wetsvoorstel op <DATUM> aangeboden ter uitvoeringstoets door de Belastingdienst.

Toezichttoets DNB

PM

Toezichttoets AFM

PM

Uitvoeringstoets Belastingdienst

PM

Administratieve lasten

Het terugdringen van de regeldruk voor burgers, bedrijven en professionals is een terugkerend thema voor de regering. De inhoudelijke nalevingskosten en de administratieve lasten vormen gezamenlijk de kosten die samenhangen met regeldruk.

Administratieve lasten zijn de lasten die voortvloeien uit informatieverplichtingen aan de overheid. Inhoudelijke nalevingskosten zijn de overige kosten die moeten worden gemaakt (bovenop de gebruikelijke kosten) om aan wet- en regelgeving te voldoen. Bij beide is eveneens een onderscheid tussen eenmalige en structurele kosten van belang. Voor de meeste voorstellen wordt geen betekenisvolle verandering van de regeldruk voorzien.

Aanpassing afkooptermijn waardeoverdracht klein pensioen

In dit voorstel wordt geregeld dat de huidige eenzijdige afkoopmogelijkheid binnen zes maanden na twee jaar na einde deelneming nog volledig van toepassing is op alle kleine pensioenen die zijn ontstaan voor 1 januari 2018. Omdat het betreffende onderdeel van de Wet waardeoverdracht klein pensioen nog niet in werking is getreden, en pensioenuitvoerders ook hun (vaak geautomatiseerde) afkoophandelingen hier nog niet op hebben aangepast, is de verwachting dat dit voorstel geen effect heeft op de regeldruk. Ten opzichte van het oorspronkelijke overgangsrecht leidt dit voorstel tot vermindering van de regeldruk.

Governance bij waardeoverdracht klein pensioen

In dit voorstel wordt geregeld dat het verantwoordings- of belanghebbendenorgaan zich niet uitspreken over de feitelijke waardeoverdrachten, maar dat hun advies respectievelijk goedkeuring ziet op het beleid van het fonds in het kader van het al dan niet meedoen aan de overdracht van bestaande kleine aanspraken. Dit geldt ook voor de raden van toezicht. De verwachting is dat dit voorstel verwaarloosbare effecten heeft op de regeldruk.

Gegevenslevering DNB

In dit voorstel wordt geregeld dat DNB gegevens over aantallen (actieve) deelnemers van verzekeraars en premiepensioeninstellingen op instellingsniveau aan SPR mag verstrekken. Dit is een jaarlijkse handeling, de verwachting is daarom dat dit voorstel verwaarloosbare effecten heeft op de regeldruk.

Overbruggingspensioen

In dit voorstel wordt geregeld dat mensen de variabilisatie van hun reeds ingegaan pensioen eenmalig kunnen aanpassen. Het betreft naar verwachting enkele duizenden mensen die gebruik kunnen maken van deze mogelijkheid. De hoogte van het vroegpensioen en de gezinssituatie zijn mede van invloed of mensen hun reeds ingegaan pensioen willen aanpassen om een inkomensgat van 3 maanden te overbruggen. De verwachting is dat dit voorstel verwaarloosbare effecten heeft op de regeldruk.

Versterken medezeggenschap bij kleine ondernemingen

Met dit voorstel wordt geregeld dat werknemers ten behoeve van de *personeelsvergadering* informatie over de arbeidsvoorwaarde pensioen kunnen opvragen bij de ondernemer, voor zover die relevant is voor het collectief van de in onderneming werkzame personen en voor zover deze informatie redelijkerwijze nodig is voor de vergadering. Deze informatie wordt schriftelijk verstrekt, indien de ondernemer deze informatie schriftelijk beschikbaar heeft. Ook wordt geregeld dat informatie over de arbeidsvoorwaarde pensioen die ondernemers verstrekken aan een *personeelsvertegenwoordiging* schriftelijk verstrekt moet worden, indien deze informatie schriftelijk beschikbaar is. Door het informatierecht te beperken tot de relevante informatie en door alleen schriftelijke informatie te verlangen, als deze schriftelijk beschikbaar is, zijn de effecten op de regeldruk naar verwachting verwaarloosbaar. Ook de voorgestelde versterking van het initiatiefrecht, waardoor de

personeelsvertegenwoordiging het onderwerp pensioen kan agenderen voor overleg, leidt naar verwachting tot verwaarloosbare effecten op de regeldruk.

Premiebetaling op basis van feitelijk verloonde bedragen per maand

In dit wetsvoorstel wordt geregeld dat pensioenfondsen die ten behoeve van de premieberekening gebruik maken van actuele loongegevens een wettelijk middel voorhanden krijgen om bij werkgevers binnen een bepaalde periode premiebetaling af te dwingen. De wijzigingen sluiten aan bij de huidige werkwijze van pensioenfondsen en leidt niet tot extra regeldruk of kosten voor pensioenfondsen.

Aanwijzingsbevoegdheid toezichthouder

In het wetsvoorstel wordt de aanwijzingsbevoegdheid van de toezichthouder verduidelijkt ten opzichte van de huidige wettelijke bevoegdheden. Naar verwachting levert deze wijziging geen extra regeldruk op.

Sommige voorgestelde wijzigingen zijn dusdanig klein en technisch van aard dat ze niet in de algemene toelichting zijn opgenomen. In de onderstaande artikelsgewijze toelichting worden wel alle wijzigingen toegelicht.

Artikelsgewijs

Artikel I, onderdeel A, artikel II, onderdeel A (artikel 1 Pensioenwet en artikel 1 Wvb)

In artikel 1 van de Pensioenwet en artikel 1 van de Wvb wordt in de definitie van afkoop een uitzondering gemaakt voor het vervallen van heel kleine pensioenaanspraken. Daarbij wordt voor het vervallen van nieuwe heel kleine aanspraken verwezen naar artikel 55, zesde lid, van de Pensioenwet en artikel 66, zesde lid, van de Wvb en voor het vervallen van bestaande heel kleine aanspraken naar (heel) artikel 220b van de Pensioenwet en artikel 214a van de Wvb. De regeling voor het vervallen van bestaande heel kleine aanspraken staat in het tweede lid van de genoemde artikelen. De verwijzing in de definities van afkoop wordt hieraan aangepast.

Artikel I, onderdeel B, artikel II, onderdeel B (artikel 26 Pensioenwet en artikel 36 Wvb)

Sommige pensioenfondsen kennen een premiebetalingssystematiek waarbij maandelijks premie wordt afgedragen over het feitelijk betaalde loon. Het gaat daarbij om een definitieve premie, en dus niet een systematiek waarbij met voorschotten wordt gewerkt, en later verrekening plaatsvindt. Deze systematiek sluit aan bij de afdracht door werkgevers van loonbelasting aan de fiscus. De inleverdata die de fiscus hanteert liggen altijd ongeveer een maand na afloop van de maand waarom het gaat. Pas daarna maakt het pensioenfonds de nota ten behoeve van de werkgever op, en vervolgens heeft de werkgever nog 2 à 3 weken de tijd om te betalen. Deze premiebetalingssystematiek is niet helemaal in lijn met artikel 26 van de Pensioenwet en artikel 36 van de Wvb, omdat deze artikelen uitgaan van kwartaalbetalingen, en voorschrijven dat de premie binnen een maand na afloop van het kwartaal binnen moet zijn. In de hiervoor beschreven systematiek komt de premie over de laatste maand in elk kwartaal dus niet binnen de wettelijke termijn binnen, maar 2 à 3 weken later. Artikel 26 van de Pensioenwet en artikel 36 van de Wvb worden aangepast, zodat ook deze systematiek is toegestaan.

Artikel I, onderdeel C, artikel II, onderdeel C (artikel 39 Pensioenwet en artikel 50 Wvb)

In de artikelen 39 van de Pensioenwet en 50 van de Wvb is geregeld welke informatie de pensioenuitvoerder bij beëindiging van de deelneming aan de deelnemer verstrekt. Als er sprake is van een heel kleine pensioenaanspraak (ouderdomspensioen zou op

pensioendatum niet meer dan € 2 per jaar bedragen) vervalt deze bij einde van de deelneming. In deze situatie is alleen het vervallen van de aanspraak relevante informatie voor de deelnemer, aan meer informatie bestaat geen behoefte. Om die reden wordt in de genoemde artikelen geregeld dat de informatie wordt verstrekt voor zover van toepassing. Indien de aanspraak vervalt wordt dan alleen de voor die situatie relevante informatie verstrekt.

Artikel I, onderdeel D, artikel II, onderdeel D (artikel 63 Pensioenwet en artikel 75 Wvb)

In artikel 63 van de Pensioenwet en artikel 75 van de Wvb wordt een regeling opgenomen waardoor structureel de mogelijkheid wordt geboden om een verhoging van de AOW-leeftijd na de ingang van het pensioen op te vangen door de mate van variatie in de uitkering later te kunnen vaststellen. Dit wordt toegelicht in het algemeen deel van de toelichting.

Artikel I, onderdeel E, artikel II, onderdeel E (artikel 66 Pensioenwet en artikel 78 Wvb)

Artikel 66, tweede lid, onderdeel c, van de Pensioenwet en artikel 78, tweede lid, onderdeel c, van de Wvb worden redactioneel aangepast om explicieter te maken dat dit onderdeel een aanvullende voorwaarde bevat die alleen van toepassing is indien de deelneming is geëindigd vanaf 1 januari 2018.

Als de deelneming is geëindigd voor 1 januari 2018 dan kan afkoop (vóór de pensioendatum) indien is voldaan aan de voorwaarden in onderdeel a en b van de genoemde artikelliden, te weten er is een aanspraak die op de pensioendatum een uitkering lager dan het grensbedrag zou betekenen en er is instemming dan wel geen bezwaar van de gewezen deelnemer (behoudens overgangsrecht in artikel I, onderdeel J, onderdeel 2 en artikel II, onderdeel J, onderdeel 2). Naast deze twee voorwaarden is voor afkoop van een aanspraak waarbij de deelneming is geëindigd vanaf 1 januari 2018 ook vereist dat vijf maal jaarlijks geprobeerd is de aanspraak over te dragen in het kader van automatische waardeoverdracht.

In artikel 66, zesde lid, van de Pensioenwet en artikel 78, zesde lid, van de Wvb is geregeld hoe de jaarlijkse indexatie van het afkoopbedrag wordt berekend en gepubliceerd. In deze artikelen wordt het woord 'bekendgemaakt' vervangen door het woord 'meegedeeld'. Het woord 'bekendmaking' wordt gebruikt bij kennisgeving van een besluit aan een betrokkene waardoor het besluit zijn werking als rechtshandeling kan verkrijgen. Bij alle overige gevallen wordt de term mededeling gebruikt. Door deze wijziging wordt de juiste terminologie in de wet gebruikt.

Artikel I, onderdeel F (artikel 125a Pensioenwet)

In artikel 125a van de Pensioenwet is geregeld dat een algemeen pensioenfonds dat afgescheiden vermogens aanhoudt de regels uit het financieel toetsingskader voor pensioenfondsen per afgescheiden vermogen toepast. Aan de opsomming van artikelen die dit betreft wordt artikel 150 Pensioenwet toegevoegd. Dit artikel geeft een regeling voor de situatie dat een pensioenregeling eindigt (er vindt geen verwerving meer plaats) in een periode dat het pensioenfonds in onderdekking verkeert. Bij een algemeen pensioenfonds dient deze beoordeling plaats te vinden op het niveau van het afgescheiden vermogen. Daarom wordt artikel 150 aan de opsomming toegevoegd.

Artikel I, onderdeel G, artikel II, onderdeel F (artikel 150 Pensioenwet en artikel 145 Wvb)

Artikel 150 van de Pensioenwet en artikel 145 van de Wvb worden redactioneel gewijzigd. Deze artikelen geven een regeling voor de situatie dat een pensioenregeling eindigt in een periode dat het pensioenfonds in onderdekking verkeert. Verduidelijkt

wordt dat het gegeven dat de pensioenregeling eindigt betekent dat geen verwerving van pensioen meer plaatsvindt.

Artikel I, onderdeel H, artikel II, onderdeel G (artikel 171 Pensioenwet en artikel 166 Wvb)

In de artikelen over de bevoegdheid van de toezichthouders om een aanwijzing te geven bij het niet voldoen aan de Pensioenwet of de Wvb wordt het woord pensioenuitvoerder vervangen door het woord persoon. Hierdoor kan een aanwijzing ook gegeven worden aan anderen dan pensioenuitvoerders zoals werkgevers of medeplegers. De bevoegdheid om een last onder dwangsom of een boete op te leggen is al ruimer. Voor de tekst van de artikelen is aangesloten bij de aanwijzingsbevoegdheid in artikel 1:75 van de Wet op het financieel toezicht.

Artikel I, onderdeel I, artikel II, onderdeel I (artikel 206 Pensioenwet en artikel 200 Wvb)

De kosten van de SPR, de door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangewezen instelling die het pensioenregister beheert, worden betaald door de pensioenuitvoerders. De verdeelsleutel daarvoor is het aantal (actieve) deelnemers van de pensioenregelingen die door de pensioenuitvoerders worden uitgevoerd. Het is wenselijk als de SPR die gegevens betreffende de aantallen deelnemers van DNB kan krijgen. Gegevens over pensioenfondsen worden gepubliceerd en zijn daarmee openbaar. Voor gegevens van verzekeraars en premiepensioeninstellingen is dat niet zo. In artikel 206 van de Pensioenwet en artikel 200 van de Wvb wordt geregeld dat DNB gegevens betreffende de aantallen deelnemers van alle pensioenuitvoerders kan verstrekken aan de SPR.

Artikel I, onderdeel J, onderdeel 1, artikel II, onderdeel J, onderdeel 1 (artikel 220b, vierde lid, Pensioenwet en artikel 214a, vierde lid, Wvb)

In de artikelen 104, derde lid, aanhef en onderdeel d, 115a, derde lid, aanhef en onderdeel f, en 115c, negende lid, aanhef en onderdeel a, van de Pensioenwet en de artikelen 110a, derde lid, aanhef en onderdeel d, en 110e, derde lid, aanhef en onderdeel f, van de Wvb is een adviesrecht respectievelijk goedkeuringrecht opgenomen voor de raad van toezicht, het verantwoordingsorgaan en het belanghebbendenorgaan van een pensioenfonds bij besluiten van het bestuur over gehele of gedeeltelijke overdracht van de verplichtingen van het pensioenfonds of de overname van verplichtingen door het fonds.

Bij de overdracht van bestaande (einde deelneming voor 1 januari 2018) kleine pensioenen (ouderdomspensioen zou op pensioendatum niet meer dan € 471 per jaar bedragen) gaat het om "bulk" overdrachten die in beginsel onder dit adviesrecht dan wel goedkeuringsrecht vallen. In artikel 220b, vierde lid, van de Pensioenwet en artikel 214a, vierde lid, van de Wvb wordt geregeld dat bij de waardeoverdracht van bestaande kleine pensioenen het adviesrecht c.q. goedkeuringsrecht betrekking heeft op het beleid van het fonds ten aanzien van deze waardeoverdracht en niet op de feitelijke (bulk) overdrachten. Verder wordt geregeld dat het advies- en goedkeuringsrecht niet van toepassing is bij de binnenkomende waardeoverdrachten van bestaande kleine gevallen. Het fonds heeft daarbij een acceptatieplicht.

Artikel I, onderdeel J, onderdeel 2, artikel II, onderdeel J, onderdeel 2 (artikel 220b, vijfde lid, Pensioenwet en artikel 214a, vijfde lid, Wvb)

In artikel 220b, vijfde lid, van de Pensioenwet en artikel 214a, vijfde lid, van de Wvb wordt geregeld dat pensioenuitvoerders bij kleine pensioenen waarbij de deelneming is

geëindigd voor 1 januari 2018 (feitelijk vanaf 1 juli 2016 tot 1 januari 2018) het recht op afkoop houden zoals dat geldt tot 1 januari 2019. Dit betekent dat er een eenzijdig recht op afkoop voor de uitvoerder bestaat (de gewezen deelnemer heeft geen instemmings- of bezwaarrecht) op z'n vroegst twee jaar na beëindiging van de deelneming, gedurende 6 maanden. De pensioenuitvoerder moet de gewezen deelnemer informeren binnen die periode van 6 maanden en ook overgaan tot uitbetaling van de afkoopwaarde binnen die termijn. Er is geen recht tot afkoop indien de gewezen deelnemer binnen twee jaar een procedure tot waardeoverdracht is gestart. Deze regeling voor eenzijdige afkoop loopt dus uiterlijk tot 1 juli 2020 (twee jaar en 6 maanden na 31 december 2017). Indien de periode van twee jaar is verlopen heeft de pensioenuitvoerder het recht om een klein pensioen dat is ontstaan voor 1 januari 2018 af te kopen indien de gewezen deelnemer daarmee instemt.

Artikel II, onderdeel G (artikel 171 Wvb)

In artikel 171 van de Wvb waarin de beboetbare bepalingen zijn opgenomen wordt een onjuiste vernummering gecorrigeerd.

Artikel III, onderdeel A (artikel 35b WOR)

Met dit onderdeel wordt het informatierecht versterkt van personen die werkzaam zijn in een kleine onderneming (ten minste 10 en minder dan 50 werknemers) waar geen personeelsvertegenwoordiging of ondernemingsraad is ingesteld, maar ten minste twee keer per jaar een personeelsvergadering wordt georganiseerd. Allereerst wordt de ondernemer verplicht om op verzoek van de in de onderneming werkzame personen alle gegevens en inlichtingen te verstrekken over de arbeidsvoorwaarde pensioen die zij redelijkerwijze nodig hebben voor de uitoefening van hun medezeggenschapsrechten. Het dient hier te gaan om informatie over de arbeidsvoorwaarde pensioen die relevant is voor het collectief van de in de onderneming werkzame personen. De informatie moet schriftelijk worden verstrekt, indien de informatie schriftelijk beschikbaar is bij de ondernemer. Het ligt daarbij in de rede dat de ondernemer informatie die schriftelijk beschikbaar is bij de pensioenuitvoerder daar opvraagt, zodat de informatie ook schriftelijk kan worden verstrekt aan de in de onderneming werkzame personen.

Daarnaast wordt de ondernemer verplicht de in de onderneming werkzame personen zo spoedig mogelijk te informeren over elke voorgenomen vaststelling, wijziging of intrekking van een uitvoeringsovereenkomst of uitvoeringsreglement. Hiermee wordt aangesloten bij artikel 31f WOR. Ook deze informatie wordt schriftelijk verstrekt, indien deze schriftelijk beschikbaar is bij de ondernemer.

Zie voor een nadere toelichting bij de voorgestelde wijzigingen paragraaf 4 van het algemeen deel van de memorie van toelichting.

Artikel III, onderdeel B (artikel 35c WOR)

Met dit onderdeel wordt het informatierecht van de personeelsvertegenwoordiging versterkt en een initiatiefrecht voor de personeelsvertegenwoordiging geïntroduceerd.

Met de voorgestelde wijziging van het derde lid wordt gerealiseerd dat artikel 35b, zevende lid (nieuw), WOR ook gaat gelden ten aanzien van de personeelsvertegenwoordiging. Dit brengt met zich mee dat de ondernemer verplicht is de personeelsvertegenwoordiging zo spoedig mogelijk en waar mogelijk schriftelijk te informeren over elke voorgenomen vaststelling, wijziging of intrekking van een uitkeringsovereenkomst of uitvoeringsreglement. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat artikel 35b, zesde lid (nieuw), WOR niet hoeft te gelden voor de

personeelsvertegenwoordiging. Reden hiervoor is dat de personeelsvertegenwoordiging op grond van artikel 35c, derde lid, WOR en artikel 31, eerste lid, WOR reeds een expliciet informatierecht heeft ten aanzien van de arbeidsvoorwaarde pensioen. Met de voorgestelde wijziging van het zesde lid wordt gerealiseerd dat de inlichtingen en gegevens die de personeelsvertegenwoordiging op grond van artikel 35c, derde lid, WOR en artikel 31, eerste lid, WOR verzoekt over de arbeidsvoorwaarde pensioen altijd schriftelijk moeten worden verstrekt, indien de informatie schriftelijk beschikbaar is bij de ondernemer.

Met het zevende lid (nieuw) wordt een initiatiefrecht voor de personeelsvertegenwoordiging geïntroduceerd. Vastgelegd wordt dat de ondernemer verplicht is in overleg te treden met de personeelsvertegenwoordiging over de arbeidsvoorwaarde pensioen, indien de personeelsvertegenwoordiging daar om verzoekt.

Zie voor een nadere toelichting bij de voorgestelde wijzigingen paragraaf 4 van het algemeen deel van de memorie van toelichting.

Artikel III, onderdeel C (artikel 36a WOR)

Met artikel III, onderdeel A, van dit wetsvoorstel wordt het zesde lid van artikel 35b WOR vernummerd tot het achtste lid. Met dit onderdeel wordt derhalve ook de verwijzing naar dit artikellid in artikel 36a WOR aangepast.

Artikel IV, onderdelen A en B (artikelen 18d en 38l van de Wet op de loonbelasting 1964)

De mate van variatie in de hoogte van de uitkeringen dient in beginsel uiterlijk bij het ingaan van het pensioen te worden vastgesteld. In het kader van de Wet verhoging AOW- en pensioenrichtleeftijd is de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet (AOW), gekoppeld aan de ontwikkeling van de geraamde macro gemiddelde resterende levensverwachting voor de Nederlandse bevolking. Een verhoging van die leeftijd wordt vijf jaar van tevoren aangekondigd. Het voorgestelde vijfde lid van artikel 18d van de Wet op de loonbelasting 1964 (Wet LB 1964) bewerkstelligt dat een werknemer waarvan het pensioen meer dan vijf jaar vóór de voor hem geldende pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, AOW, is ingegaan en die te maken krijgt met een verhoging van de voor hem geldende pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, AOW, de mogelijkheid heeft om alsnog de mate van variatie in de hoogte van zijn uitkeringen aan te passen binnen de bandbreedte 100:75. Door deze structurele maatregel kan het met ingang van 11 april 2018 geldende overgangsrecht van artikel 38l Wet LB 1964 komen te vervallen. In dat artikel is een tijdelijke regeling opgenomen voor werknemers waarvan het pensioen vóór 1 januari 2016 is ingegaan en die te maken kunnen krijgen met een verhoging van de voor hen geldende pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, AOW. Door de structurele maatregel verliest deze tijdelijke regeling van artikel 38l Wet LB 1964 haar belang.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees